

[Lone Dybkjær]

konstruktion som den, der er tale om her. Nu har man altså en anden konstruktion – det ved vi begge to – netop på dette område, men det er jo også noget historisk betinget. Jeg synes, at CPR-eksemplet af alle næsten var det mindst velegnede.

Dernæst er der spørgsmålet om åbenhed i forvaltningen, som jeg synes er noget helt principielt. Det, der er sket med Bibliotekscentrallen og alt muligt andet, er jo netop, at det har været fordækt, fordi det har været noget, man ikke rigtig vidste om man måtte eller ikke måtte, eller hvad der nu har ligget bag ved det. Det, der sker her, er, at der kommer åbenhed i forbindelse med etableringen af aktieselskaber, idet det jo er åbent registrerbart i alle mulige bøger og alt muligt, at kommunen nu indskyder aktier i det pågældende foretagende. Jamen det er da noget af det mest åbne, man har i forhold til alt det, indenrigsministeren foreslår.

Jeg kan ikke forstå, at indenrigsministeren ryster på hovedet, for aktieselskabsloven vil jo gælde her. Om aktieselskabslovgivningen ved man, at der er åbenhed med hensyn til, hvem der ejer aktierne i visse afgrænsede niveauer. Det vil der også være her, og i øvrigt kan man jo bare sige, at der skal være det. I stedet for at sige, at der ikke bliver nogen åbenhed, kan man jo kræve en åbenhed.

Det, indenrigsministeren hele tiden trækker frem, er, at det er så dårligt, som det er i øjeblikket. Så vil indenrigsministeren gå én vej, jeg vil gå en anden vej. Men man kan ikke bruge den eksisterende situation til at jorde dette forslag med. Den eksisterende situation er simpelt hen dårlig, og det er derfor, vi har lavet dette forslag.

Indenrigsministeren kan ikke lide det, det er ærlig snak – det synes jeg er udmærket, og jeg er såmænd ikke så ked af at være uenig med Venstre på dette punkt – men han kan bare ikke bruge det foreliggende forslag til det.

Hvem står man til ansvar over for? Man står til ansvar over for sine vælgere i den forstand, at man har været med til at indskyde en ansvarlig kapital. Nøjagtig på linje med Nordisk Fjer og andre erhvervsvirksomheder taber man altså kun de aktier, der er indskudt. Det er jo netop derfor, man har aktieselskabsstrukturen.

Jeg synes, indenrigsministeren er så meget i modstrid med sig selv, at han bliver helt ulogisk i sin argumentation.

Lad mig sluttelig summe op og sige: Vi har syntes, at det var nødvendigt at lægge nogle afgrænsninger her. Vi mener ikke, at der vil være tale om konkurrenceforvridning med dette her, for aktieselskabsstrukturen er god nok, når vi taler om konkurrence. I øvrigt kan jeg ikke fatte, hvorfor man er så bange for den konkurrence. Hvis erhvervslivet virkelig kunne klare sig, kunne det vel også klare sig over for sådan nogle blandede selskaber, som der her er tale om. Derfor forstår jeg dybest set ikke al den diskussion, der har været om konkurrenceforvridning. Det at lave et aktieselskab er altså ikke det samme som at yde tilskud, og jeg fatter slet ikke, at netop erhvervsfolk kan påstå, at det er det samme som at yde tilskud.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Inden vi går til næste sag på dagsordenen, skal jeg oplyse, at jeg efter ønske skal lade den sidste sag på dagsordenen, første behandling af lovforslag nr. L 55, udgå af dagsordenen for mødet i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om statslige styrelser, statsinstitutioners og teknologiske serviceinstitutioners erhvervsmæssige aktiviteter.

Af Sonja Mikkelsen (S) m.fl.

(Fremsat 31/10 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg giver ordet til industriministeren som fungerende finansminister.

Finansministeren (Anne Birgitte Lundholt, fg.):

Som det blev sagt af formanden, er der tale om en sag, der hører under finansministeren, men da han ikke kan være til stede, vil jeg på vegne af finansministeren og selvfølgelig også den samlede regering læse hans indlæg op som svar på det beslutningsforslag, der skal behandles.

Socialdemokratiet ønsker med sit beslutningsforslag at fremme erhvervmæssig nyttiggørelse af viden og anden aktivitet i den statslige og teknologiske servicesektor til fordel for det private erhvervslivs produktudvikling og afsætning, ikke mindst på eksportmarkederne.

For at nå dette mål pålægger Socialdemokratiet i beslutningsforslaget regeringen at ændre reglerne for systemeksport og indtægtsdækket virksomhed samt indføre nye udgiftskrævende ordninger. Regelsættet for den statslige sektor ønskes endvidere udstrakt til også at gælde for kommunerne og amtskommunerne.

Regeringen har i de senere år på en række områder gennemført en modernisering af de statslige regler, der indebærer en øget markedsorientering af offentlige virksomheder. I beslutningsforslaget lægges imidlertid op til, at offentlige myndigheder skal have en helt generel adgang til at give sig i kast med erhvervmæssig produktion, herunder ikke mindst foretage kapitalindskud i selskaber.

En sådan skatteyderfinansieret deltagelse i erhvervmæssig produktion harmonerer ikke med det sunde princip om, at investeringer i erhvervmæssig produktion som hovedregel bør ske for egen risiko og regning.

Den foreslåede generelle adgang for den enkelte offentlige institution, der ikke forudsætter Folketingets godkendelse, må regeringen derfor advare imod. Det bør fortsat gælde, at de statslige institutioners aktiviteter, herunder erhvervmæssige aktiviteter, er underlagt en ministers ansvar og i sidste ende Finansudvalgets og dermed Folketingets parlamentariske kontrol.

Det gælder også for markedsbestemte erhvervmæssige aktiviteter, der gennemføres som indtægtsdækket virksomhed. Der foreta-

ges en løbende kontrol, idet prisfastsættelser og administration påses af Rigsrevisionen og Finansministeriet. Er den indtægtsdækkede virksomhed underskudsgivende, lukkes den, og tabet betales af ministerområdets rammer. De statslige bevillingsregler gælder ikke for kommuner og amtskommuner, og det er ikke muligt som angivet i beslutningsforslagets punkt 5 at udstrække de statslige regler på området til kommunerne alene gennem en skrivelse fra indenrigsministeren. Indenrigsministeren har ikke bemyndigelse til på egen hånd at udvide rammerne for kommunernes erhvervmæssige engagement.

En udvidelse af kommunernes og amtskommunernes adgang til erhvervmæssige aktiviteter som den i beslutningsforslaget foreslåede vil derfor forudsætte en generel lovhjælp. Denne del af beslutningsforslaget må i øvrigt ses i sammenhæng med det af regeringen fremsatte forslag til lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter.

Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at det er regeringens opfattelse, at det ikke er en kommunal opgave at indgå i selskaber, der har til formål at drive almindelig erhvervsaktivitet. Industriministeren har allerede tidligere i dag behandlet dette – det kan jeg bekræfte.

Det foreslås, at der gives generel hjemmel til, at den enkelte statsinstitution kan anvende op til én procent af institutionens udgiftsbudget og højst 10 mio. kr. til erhvervmæssige aktiviteter. Aktiviteterne, herunder systemeksport, skal ifølge forslaget kunne foretages i samarbejde med private eller andre offentlige myndigheder, og institutionerne skal selv bestemme, under hvilken form samarbejdet skal organiseres, og som en mulighed nævnes selskabsdannelsen. Dette vil bl.a. kræve ændringer i cirkulæret om systemeksport, hvad Socialdemokratiet også nævner.

Hertil vil jeg for det første bemærke, at de forskellige institutioners aktiviteter fastsættes på de årlige bevillingslove. Der er således hvert år adgang til at tage stilling til behovet for at ændre disse forhold, hvorfor der ikke forekommer at være behov for en særlig procent-sats for erhvervmæssig aktivitet. Hertil kommer, at f.eks. en række statsvirksomheder allerede har en betydelig erhvervmæssig aktivitet,

[Finansministeren]

der overstiger den nævnte grænse. Regeringen finder derfor ikke, at forslaget om en sådan 1-procent-regel bør imødekommes.

For det andet lægger beslutningsforslaget op til en generel adgang til selskabsdannelser af forskellig karakter, hvor statens hæftelser i øvrigt, bortset fra 10 mio. kr.s-grænsen, kan være meget svære at afgrænse. Det gælder generelt, at statslige institutioner og herunder styrelser, statsvirksomheder og nettostyrede og indtægtsdækkede virksomheder ikke har adgang til at indskyde eller tegne kapital i selskaber, medmindre der ved lov fastsættes særskilt hjemmel hertil. Det forekommer bl.a. ud fra konkurrencehensyn betænkeligt, at offentlige institutioner får generel adgang til at indskyde kapital i selskaber.

Beslutningsforslaget omfatter også, hvad der betegnes som den teknologiske servicesektor, hvor der formentlig sigtes til de godkendte teknologiske serviceinstitutter. De teknologiske serviceinstitutter er private selvejende institutioner og er således ikke omfattet af de statslige bevillingsregler, men deres vilkår reguleres via Industriministeriets lovgivning.

Det er i beslutningsforslaget uklart, om den fastsatte grænse for erhvervsmæssige aktiviteter, herunder indskud i selskaber, også skal omfatte de teknologiske serviceinstitutter.

Efter de gældende regler kan de godkendte teknologiske serviceinstitutter ikke deltage i selskaber. Begrundelsen herfor er dels risikoen for konkurrenceforvridning gennem institutternes basistilskud, dels risikoen for, at institutternes uvildighed over for klienterne kan drages i tvivl ved et økonomisk engagement med enkelte virksomheder. De godkendte serviceinstitutter har til opgave bredt at fremme udbredelsen af teknologisk viden i dansk erhvervsliv. En kommerciel deltagelse i enkeltvirksomheder vil kunne begrænse andre virksomheders anvendelse af institutterne til skade for det generelle formål.

Regeringen finder derfor, at det bør fastholdes, at der ikke gives de teknologiske serviceinstitutter generel adgang til at foretage kapitalindskud.

Det foreslås også at ændre de statslige regler for indtægtsdækket virksomhed, der danner grundlaget for statslig systemeksport. Flere af de i beslutningsforslaget fastsatte principper er allerede opfyldt i nuværende regelsæt for ind-

tægtsdækket virksomhed. Det gælder bl.a. princippet om, at de erhvervsmæssige aktiviteter skal ske i forlængelse af institutionernes ordinære opgaver og mindst skal hvile i sig selv, således at ubillig konkurrence i forhold til private virksomheder undgås.

Desuden foreslås det, at de indtægtsdækkede virksomheder frit skal kunne råde over alle indtægter. Efter de gældende regler kan de normalt disponere over 90 pct. af den indtægtsdækkede virksomheds samlede omsætning, mens de resterende 10 pct. har karakter af en afgift til statskassen. En afskaffelse af denne 10 pct.-regel er regeringen enig i, og forslaget er allerede indeholdt i regeringens forslag til ny budgetvejledning for 1992.

Det ønskes også, at indtægterne frit skal kunne anvendes til lønforhøjelser, men dette ønske kan regeringen ikke tilslutte sig. Indtægtsdækket virksomhed er en naturlig udløber af den almindelig virksomhed. En gennemførelse af forslaget vil kunne resultere i betydelige lønforskelle i den enkelte institution – afhængigt af, om vedkommende tilfældigt er beskæftiget i den indtægtsdækkede virksomhed eller i den ordinære virksomhed. Tilvejebringelsen af en sådan mulighed forekommer meget betænkelig, idet det vil underminere den stramme offentlige lønpolitik.

Socialdemokratiets beslutningsforslag indeholder derudover ønsker om nye tilskuds- og garantiordninger. Jeg vil ikke nærmere komme ind på disse forslag, men blot fastslå, at regeringen finder dem unødvendige.

Afsluttende må jeg konkludere, at Socialdemokratiets beslutningsforslag ikke kan opnå regeringens tilslutning. Regeringen er enig i sigtet om, at eksisterende viden i den offentlige sektor nyttiggøres, men finder, at dette bør ske gennem en udnyttelse af de gode rammer for samarbejde om bl.a. systemeksport, som er skabt på statens område, og som industriministerens lovforslag sigter på at tilvejebringe på det kommunale område. Dette håber jeg også et flertal her i Tinget vil være enig i, når vi har haft en god og saglig drøftelse under det kommende udvalgsarbejde.

Flemming Hansen (KF):

Det socialdemokratiske beslutningsforslag er en kraftig udvidelse, tør jeg sige, af de rammer, som L 78 omfatter, hvor der efter aftale

[Flømming Hansen]

mellem kommuner, amter og regering er åbnet for en fornuftig udvidelse af samspillet mellem offentlige og private virksomheder.

Beslutningsforslaget er i virkeligheden et socialdemokratisk forsøg på at give offentlige styrelser m.v. væsentlig indflydelse på det private erhvervsliv og opfattes af den konservative folketingsgruppe som et bevidst forsøg på en socialisering af det danske samfund ad køkkenvejen og i hvert tilfælde en betydelig indirekte udvidelse af de offentlige aktiviteter og den offentlige sektor.

De konsekvenser, der kan blive af hele beslutningsforslagets gennemførelse, har industriministeren på finansministerens vegne så glimrende været inde på, og de behøver således ingen gentagelse, da vi naturligvis er 100 pct. enige i den udlægning af problemerne, som der er givet, forårsaget af dette beslutningsforslag.

Men jeg må understrege og gentage, hvad jeg har sagt om nogle af de øvrige forslag, vi har behandlet i dag: at vi ikke kan leve med, at man etablerer aktieselskaber og skaber arbejdspladser med tilskud, således at de kommer til at konkurrere med arbejdspladser i den private sektor. Det er efter vores mening ikke hensigtsmæssigt.

Jeg vil gentage min indledning, nemlig at vi med dette forslag står over for et markant skel mellem den borgerlige og den ikkeborgerlige fløj her i Folketinget. Vi tror på det private initiativ kombineret med fornuftigt samarbejde med det offentlige, som regeringen har lagt op til.

Vi synes ikke, vi har så forfærdelig mange eksempler på, at en offentlig styring af virksomheder og organisationer har været en succes, og jeg skal af hensyn til polemikken undlade at nævne eksempler. Men som sagt en alvorlig skillelinje ned gennem Folketinget, og vi kan derfor ikke støtte dette beslutningsforslag.

Mejdahl (V):

Da Venstres ordfører, fru Pia Larsen, er forhindret i at være her, skal jeg fremføre Venstres synspunkter.

Ifølge beslutningsforslaget skal de forskellige offentlige institutioner selv bestemme, hvordan de vil indgå i erhvervsmæssige aktiviteter af forskellig art, dog med den begrænsning, at de højst kan anvende 1 pct. af deres udgifts-

budget og højst 10 mio. kr. til sådanne aktiviteter.

De offentlige institutioner skal ifølge forslaget også have mulighed for at foretage kapitalindskud i selskaber, og det foreslås også, at Industri- og Handelsstyrelsen skal kunne yde lånegarantier til institutioner, der optager lån i en periode i forbindelse med en erhvervsmæssig aktivitet.

Venstre må klart sige nej til både muligheden for at foretage kapitalindskud i selskaber og for at optage lån med statsgaranti. Begge dele kan være konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv med tab af arbejdspladser til følge, og det ønsker vi som bekendt ikke.

Desuden finder vi det rigtigt, at de offentlige institutioners og styrelseres aktiviteter som helhed er under den enkelte ministers ansvar – dette ikke blot for overblikkets skyld, men også fordi bevillingerne til de enkelte aktiviteter afsættes på den årlige finanslov og der udtrykkelig skal gives tilladelse til ekstraordinære aktiviteter via Folketingets Finansudvalg, hvis dette princip skal fraviges. På den måde har Folketinget så at sige snor i, hvordan statens penge bruges, og sådan ønsker Venstre fortsat at det skal være. Det er betingelsen for, at vi har mulighed for at styre statens udgifter og således stå til ansvar for økonomiske dispositioner via finansloven.

Det, at Folketingets medlemmer har mulighed for at stille spørgsmål til ministeren om konkrete sager, samt at statsrevisorerne har mulighed for at grave sig ned i tilsvarende konkrete forhold, er også medvirkende til, at Folketinget har mulighed for at kontrollere, hvad det er, der foregår rundt omkring i de enkelte styrelser og institutioner.

Netop disse forhold er også årsagen til, at Venstre må sige nej til at ligestille statslige og kommunale aktiviteter af erhvervsmæssig karakter. Der findes som bekendt ikke mulighed for at udøve den samme kontrol i amter og kommuner. De amtslige tilsynsråd er ikke i stand til på samme måde at kontrollere, hvordan skatteydernes penge bliver anvendt. For Venstre er det meget væsentligt, at der er størst mulig gennemsigtighed i de kommunale aktiviteter.

Forslaget om, at teknologiske serviceinstitutioner skal kunne deltage i selskabsdannelser,

[Møjdahl]

må Venstre også tage afstand fra. Dels er der også her en risiko for konkurrenceforvridning, fordi de teknologiske serviceinstitutter modtager et basistilskud fra staten, dels må der formodes at være en risiko for, at der opstår tvivl om institutternes uvildighed, hvis de er økonomisk engagerede i enkelte virksomheder. Vissheden for institutternes klienter om, at den uvildighed er til stede, er en af de væsentligste forudsætninger for de teknologiske serviceinstitutters virke.

Vi mener ikke, at det, den stærkt stigende internationale konkurrence taget i betragtning, er tidspunktet til at sætte spørgsmålstegn ved en eventuel konkurrence mellem dele af den offentlige sektor og de private erhvervsvirksomheder. Vi afviser beslutningsforslaget.

Anders Laubjerg (SF):

Når Folketinget i dag behandler to lovforslag og to beslutningsforslag, som alle forholder sig til det i dag eksisterende vandtætte skot mellem offentlig og privat virksomhed, så har alle forslagene den udtalte målsætning i forstærket grad at fremme en erhvervsmæssig nyttiggørelse af den offentlige servicesektors viden og ekspertise.

Socialdemokratiets beslutningsforslag om fremme af de statslige institutioners erhvervsmæssige potentialer supplerer således ganske godt det af fru Lone Dybkjær fremsatte lovforslag om kommunernes samarbejde med aktieselskaber. Men jeg tror, vi skal være helt åbne over for, at der i metode og grundsyn er en verden til forskel mellem oppositionens forskellige forslag og så regeringens tankegang, som den er formuleret af industriministeren i regeringens forslag til udvidede rammer for kommunernes erhvervsaktiviteter.

For det meget liberale Danmark eksisterer der tilsyneladende to diametralt modsatte principper for erhvervsmæssig virkelyst. For det private erhvervsliv, herunder den private servicesektor, gælder princippet, at alt er tilladt, hvis det ikke udtrykkelig er forbudt i landets lovgivning. For den offentlige servicesektor gælder princippet, at alt er forbudt, hvis det ikke udtrykkelig er tilladt ifølge landets lovgivning.

Men det er jo i sidstnævnte princip – modsat det, hr. Poul Nødgaard tidligere har fremført – at vi genkender de gamle kommissærtilstande,

hvor al virkelyst er spændt op i endeløse politiske regulativer, minutløst beskrevne retningslinier omgivet af et jerntæppe af forbud og restriktioner, betingelser i særlige tilfælde osv. osv. Det foreliggende beslutningsforslag fra Socialdemokratiet om fremme af den offentlige servicesektors erhvervsmæssige virkelyst udmærker sig ved ikke at være formuleret inden for rammerne af denne kommissærstil.

I SF er vi tilhængere af, at også for den erhvervsmæssige nyttiggørelse af den offentlige servicesektors viden – og jeg gentager altså, at det er den offentlige servicesektors viden og ikke alt muligt andet – skal der gælde det princip, at alt er tilladt, hvis det ikke udtrykkelig er forbudt ifølge lovgivningen.

Men samtidig erkender vi, at et sådant princip nødvendiggør, at lovgivningen lægger et øvre loft over de enkelte institutioners erhvervsmæssige engagement. Forslaget foreslår 1 pct. af udgiftsbudgettet, dog maksimalt 10 mio. kr. Sidstnævnte begrænsning kan vel komme til at fungere som en ulige begrænsning for de forskellige institutioner; jeg ved så ikke, om puljen på de 30 mio. kr. er tænkt som en afbødning herpå. Med de udvidede rammer erkender vi også nødvendigheden af præcist formulerede krav til de enkelte projekter med henblik på at forhindre ubillig konkurrence. Intentionen med dette beslutningsforslag er jo ikke at udsætte private virksomheder for en offentligt understøttet ubillig konkurrence.

Initiativer på dette område bygger omvendt på den opfattelse, at den offentlige servicesektor rummer i tusindvis af potentielle nye job, som faktisk er konkurrencedygtige på det almindelige marked. Mulighederne udnyttes blot ikke, da en erhvervsmæssig nyttiggørelse af offentlige institutioners viden ikke lovgivningsmæssigt nyder fremme.

På denne baggrund finder jeg, at beslutningsforslagets bemærkninger om, at de enkelte erhvervsmæssige aktiviteter hver for sig og som minimum skal hvile i sig selv, måske kræver mere præcise bestemmelser og formuleringer. Men det må vi afklare i udvalgsarbejdet.

Jeg skal slutte med at sige, at jeg håber, at der kan skabes et flertal for målsætningen i det fremsatte beslutningsforslag.

Poul Nødgaard (FP):

Tiden er jo stærkt fremskredet, og der er in-

[Poul Nødgaard]

gen grund til at forlænge debatten yderligere, i hvert fald ikke fra min side.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 12 har Fremskridtspartiet den opfattelse, at vi ikke kan støtte det. Vi vil selvfølgelig i udvalget se på tingene, men umiddelbart er der ikke noget af det, vi reelt bryder os om. Det lægger ligesom det radikale forslag, som vi har behandlet tidligere på dagen, op til noget, som efter vores opfattelse i bund og grund er forkert, og det samme gælder beslutningsforslag nr. B 13, som senere kommer til behandling.

Så et nej fra Fremskridtspartiets side til disse beslutningsforslag.

Sonja Albrink (CD):

Jeg skal ikke forlænge debatten yderligere. Jeg har gjort rede for under lovforslag nr. L 78, hvad CD's synspunkter var. Men jeg skal tilkendegive, at CD ikke kan støtte de to beslutningsforslag fra Socialdemokratiet.

Vibeke Grønåbæk (RV):

Da mit partis ordfører på dette område, fru Lone Dybkjær, var nødt til at gå, skal jeg komme med nogle få kommentarer til beslutningsforslaget.

Vi er enige med Socialdemokratiet i, at man også i statslig regi skal have mulighed for at danne aktieselskaber med statslig aktiekapital. Og så skal vi kvittere for, at man her har taget den radikale idé med 1 pct. og de 10 mio. kr. op. Men om det er den helt rigtige model, er vi lidt skeptiske over for og vil drøfte nærmere i udvalget.

Når det drejer sig om de penge, som Socialdemokratiet ønsker afsat til dette formål, mener vi, at det skal indgå i den videre drøftelse, der også skal omfatte de to lovforslag, vi lige har behandlet, og i sammenhæng med finansloven.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi har her for os et beslutningsforslag, der på en lang række punkter har til hensigt at fremme den erhvervsmæssige nyttiggørelse af eksisterende viden til fordel for produktudvikling og -afsætning osv., og det er jo et ædelt og godt formål, ingen tvivl om det.

Men jeg kan alligevel ikke på Kristeligt Folkepartis vegne støtte forslaget, idet vi må konstatere, at forslaget åbner for en konkurrence-

forvridning og sammenblanding af offentlig og privat aktivitet i en grad, så vi må udtrykke vores store betænkelighed ved at gennemføre forslaget.

Nu har vi jo haft det store problemkompleks til debat i dag, og det er set fra mange synsvinkler. Jeg skal ikke afvise, at der kan være enkeltelementer i B 12 og B 13, som måske kan indarbejdes i en større løsning på området, men ud fra en helhedsbetragtning må jeg afvise både B 12 og B 13.

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg kan godt høre på ordførerne, at guldets er gået lidt af debatten, og det har jeg egentlig god forståelse for. Jeg synes, det var en fantastisk flot debat, vi havde under det forrige forslag.

Hovedsigtet med dette forslag har været at afbureaukratisere dette område, der handler om statslige institutioners muligheder for enten at have indtægtsdækket virksomhed i form af aktiviteter i relation til hjemmemarkedet eller systemeksportaktiviteter, og det er fremsat ud fra den erfaring, der er gjort på nuværende tidspunkt.

Hvis man kigger tilbage, så har der jo stort set ikke været aktiviteter overhovedet, forsøg på at omsætte den viden, som vi har opbygget, og som vi jo alle sammen via vores skat har betalt for. Der er ikke gjort forsøg på reelt at omsætte den viden til arbejdspladser og til indtægter for dette land. Det er det, vi har ønsket at gøre noget ved med dette forslag ved at åbne for mulighederne for erhvervsmæssige aktiviteter for de statslige institutioners vedkommende i langt større udstrækning, end der er i dag, idet vi kan se, at det er de snærende bånd, der gør, at der ikke kommer noget ud af det.

Det er selvfølgelig beklageligt, at der er så mange partier, som ikke ønsker at være med i det formål, men jeg kan i hvert fald konstatere – og det vil jeg gerne kvittere for – at der dog er flere, der viser interesse for forslaget. Især synes jeg, at Socialistisk Folkepartis repræsentant meget udbyggede de synspunkter, som vi også i Socialdemokratiet har forsøgt at formulere i forslaget.

Jeg var også meget glad for den radikale ordførers bidrag til debatten. Jeg tror, at der er muligheder for, at vi i udvalgsarbejdet kan fin-

[Sonja Mikkelsen]

de sammen om nogle ændringer, som giver de forbedringer, der skal til, for at vi kan få gang i de statslige institutioners erhvervmæssige engagement.

Jeg tænker såmænd også, at vi kan få det til at passe ind i det lovskælet, som ligger fra industriministerens side, og det håber jeg så at vi kan finde et flertal for – også gerne et bredere flertal, end der umiddelbart er tilkendegivet over for forslaget her ved førstebehandlingen.

Jeg skal kommentere nogle enkelte af de spørgsmål, der blev rejst fra industriministerens side på vegne af finansministeren, kan jeg forstå.

For det første har vi ikke tænkt med dette forslag at ændre på ministerens ansvarsområde og for så vidt heller ikke på Finansudvalgets muligheder for at give de bevillinger, der skal til. Det, vi har tænkt, er, at man i institutionerne selv skal have mulighed for at håndtere det overskud, der måtte komme ud af en aktivitet, og herunder skal kunne gå ind og matche i konkrete projekter, f.eks. lønudgifter. F.eks. kunne man aflønne medarbejdere fra den offentlige sektor på lige fod med medarbejdere, der kommer fra private virksomheder, i et konkret projekt og lignende, sådan at man kan se, at det er et samlet projekt, uanset om det er den offentlige medarbejder, der bidrager, eller det er en privat medarbejder, der bidrager.

Formålet med forslaget har også været at sige, at vi gerne vil skabe en fri form i forbindelse med samarbejde om systemeksport, i modsætning til den eksisterende, hvor der jo er nogle meget stærke begrænsninger på, hvilke former for samarbejde man må have. Man må være underleverandør, man må selv sælge sin knowhow, sin viden, uden at man i øvrigt blander sig med private virksomheder, og så må man låne medarbejdere ud, mod at medarbejderens løn bliver betalt. Men der er altså i dag ikke nogen mulighed for at gå ind i f.eks. selskabsdannelser. Der er også andre typer, man kan forestille sig, f.eks. foreningsdannelser, som også bliver brugt i nogle sammenhænge.

Det er den flerhed af muligheder, vi gerne vil åbne for, for at vi ikke skal give de statslige institutioner hovedbrud med at finde ud af, hvordan deres projekt nu kan komme til at passe ind i den bestemte ramme, der nu på det pågældende tidspunkt er gældende for deres erhvervmæssige aktivitet.

Jeg var glad for, at der er enighed om eller i hvert fald er et bredt flertal for, at den 10 pct.-afgift, som i dag ligger på institutionernes indtægtsdækkede virksomhed, skal fjernes. Det er en ekstra skat, der ligger på aktiviteten, og dér må man nok sige, at når man sælger ydelser fra det offentlige og så forlods skal aflevere 10 pct. til noget andet end selve aktiviteten, så er det jo en form for ekstra skat, som private virksomheder ikke er udsat for. Den er vi i Socialdemokratiet glade for at vi nu kan få fjernet i hvert fald.

Med hensyn til vores forslag i punkt 2 om, at der skal være mulighed for tilskud til fremme af aktiviteterne, herunder uddannelse af ledere og medarbejdere, informationsaktiviteter og sekretariatsoprettelse, siger industriministeren, at det ikke er nødvendigt. Det er vi ikke enige i, for vi mener, det er vigtigt, at vi får fremmet aktiviteterne. Vi synes, at det, vi har set af aktivitet indtil nu – og det er et meget lavt aktivitetsniveau – understreger, at vi har brug for at få uddannet offentlige ledere til også at se de erhvervmæssige muligheder i den viden, som de har i deres institutioner.

En enkelt bemærkning til hr. Flemming Hansen, som ellers henviste til industriministerens bemærkninger. Mig bekendt foreligger der ikke nogen aftale imellem kommuner og amter og regeringen omkring L 78. Som også hr. Nyrup Rasmussen har gjort rede for, har Kommunernes Landsforening netop klart understreget, at man ikke føler sig imødekommet tilstrækkeligt på systemeksportområdet, og det, vi siger her, er, at vi synes, at de vilkår, som vi nu gerne vil give de statslige institutioner, skal man også efterfølgende give de kommunale institutioner, på samme måde som indenrigsministeren gjorde det i 1988 med det eksisterende systemeksportcirkulære, som han med et brev til kommunerne udvidede til også at omfatte kommunerne. Det er den model, vi havde tænkt at vi kunne bruge en gang til. Men hvis der er formalia knyttet til det, som gør, at det ikke kan lade sig gøre, så vil vi selvfølgelig gerne belæres om det og så rette os efter det.

Over for hr. Mejdahl vil jeg gerne understrege, at vi i forslaget netop har gjort os umage med at forklare, at der ikke skal være tale om ubillig konkurrence. Vi har netop fastholdt det eksisterende systemeksportcirkulæres vejledning i, hvordan der skal foretages priskalkula-

[Sonja Mikkelsen]

tion, hvilke udgifter og omkostninger der skal indarbejdes i en priskalkulation som forudsætning for, at man kan sætte en pris op, der også er på et forsvarligt konkurrencemæssigt grundlag, og dermed forhindre ubillig konkurrence.

Konsekvensen af det, hr. Mejdahl siger, er, at det systemeksportcirkulære, der eksisterer i dag, og det cirkulære, der eksisterer om indtægtsdækket virksomhed, også medfører ubillig konkurrence, fordi den priskalkulation, der følger med, åbenbart ikke er tilstrækkelig. Det tror jeg egentlig ikke hr. Mejdahl mener, og det mener vi altså heller ikke.

De øvrige ordførere har jeg haft bemærkninger til – i hvert fald dem, som havde bemærkninger til forslaget – og jeg skal derfor ikke komme med yderligere bemærkninger, men altså understrege, at vi i Socialdemokratiet selvfølgelig er meget åbne over for at få kigget på de problemer, der kan være knyttet til forslaget. Vi siger ikke, at vi har fundet de vises sten her ved første slag, men vi håber, at vi er kommet en udvidelse af mulighederne for den offentlige sektors erhvervmæssige aktivitet nærmere med det forslag, vi her har fremsat.

Jeg vil sige foreløbig tak til de ordførere, der har vist positiv interesse for forslaget.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Jeg vil gerne sige til fru Sonja Mikkelsen, at det var institutternes uvildighed, jeg bekymrede mig for, og det var i det lys, de bemærkninger, jeg havde om det, skulle ses.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Ja, det havde jeg så misforstået i den sammenhæng. Men til dette med institutternes deltagelse vil jeg gerne sige, at når vi har omtalt dem i forslaget, så skyldes det, at der er nogle sammenhænge, hvor man har institutter, der stort set er statsfinansierede i deres basis. De er jo altså på samme måde som statslige institutioner forhindret i at lave den slags aktiviteter, som vi her lægger op til. Derfor siger vi, at vi gerne vil se dem i denne sammenhæng og give dem de samme muligheder som de statslige institutioner. Vi mener egentlig ikke, at vi bliver mere eller mindre uvildige af den slags, og det er heller ikke vores opfattelse, at der skal ske

en monopoldannelse i forhold til enkeltvirksomheder i denne sammenhæng; det skal der heller ikke fra den offentlige institutions side i det hele taget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 13:

Forslag til folketingsbeslutning om en aktiv regional erhvervs politik.

Af Ole Vagn Christensen (S) m.fl.
(Fremsat 31/10 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Industriministeren – som sådan.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Ja, denne gang er det industriministeren som sig selv.

Det forslag til folketingsbeslutning, som Socialdemokratiet her har fremsat, har måske nok de samme intentioner, som ligger bag regeringens forslag om kommuners og amtskommuners erhvervsudviklingsaktiviteter, men det går efter vores opfattelse alt for vidt, og indholdet er heller ikke helt klart.

Regeringen kan være enig i, at regionale erhvervsprogrammer vil være et meget smidigt instrument til at fremme sådanne regionale vækstformål, vel at mærke når man understreger ordet smidig. Det afgørende er, at initiativet til regionale erhvervsprogrammer må kom-